

När man ser bärnsten flyta i sin egen skugga i solljus – är det som att se den flyta i rent guld!

BÄRNSTEN – STENEN SOM BÅDE BRINNER & FLYTER!

Fossil harts

BÄRNSTEN ÄR BITAR AV FÖRSTENAD KÅDA som kommer från utdöda tallarter. Kåda från 30–50 miljoner år gamla träd av släktet pinus eller araucaria skapade Östersjö-bärnstenen! Den harts (eller kåda som vi säger i dagligt tal) flöt både rikligare och var mer tunnflytande än hos de träd som finns idag. På så vis kunde många olika formationer av bärnsten bildas som droppar, tappar och olika skruvade former.

Bärnstenens färg

Från ljusst gyllengul till mörkt cognac-brun – till och med röd – så stor är variationen av färger som bärnstenen kan ha! Vanligen är den dock ogenomskinlig i sitt naturliga tillstånd, vilket beror på att det finns mikroskopiska gasblåsor i bärnstenen. Ju fler blåsor – desto ljusare blir den. Ibland nästintill benvit, då antalet gasblåsor kan bli ända upp till 90 000 per mm³!

Analyserar man bärnsten från Östersjön (sk. Baltisk bärnsten eller succinit) så består den av 10,5% syre 79% kol, 10,5% väte + spår av svavel. Lågtyskans Börnsteen är upphovet till bärnstenens namn. Börn = brinna och steen = sten dvs. stenen som brinner!

All bärnsten som hittas i Östersjö-området inklusive den jylländska och den man kan hitta vid Englands ostkust är baltisk bärnsten, men den finns rikligast just runt Baltikum! Bärnsten flyter i salt vatten, därför transporteras den med upprört havsvatten och hittas efter stormar, då många bärnstensletare strövar längs stränderna i jakt på den värdefulla bärnstenen!

Stenen som alltid fascinerat människan

Ända sedan stenåldern har denna samlats, bearbetats och använts för tillverkning av smycken och prydnadsföremål. Inte så sällan till olika talismaner och amuletter – då den alltid ingett människan en stark känsla av magi och kraft! När man ser bärnsten flyta i sin egen skugga i solljus – är det som att se den flyta i rent guld!

Mer än 200 olika bärnstenssorter

Den kommer från olika regioner och länder, inte bara från Östersjö-området utan från alla världens kontinenter! Bärnstenen härstammar från olika sorters träd och har skapats vid olika tidsepoker.

Den kan vara allt från 20 miljoner till 300 miljoner år gammal! När det gäller ”vår” bärnsten från Östersjön, så bildades den under äldre tertiärtid då Europa var täckt av subtropiska skogar... Det växte exotiska träd här då: palmer (!) tuja, cypress och drakblodsträd, tillsammans med **de urtida barrträd vars förstenade och guldglimmande kåda vi idag kan hålla i handen och betrakta 30–50 miljoner år senare...**

Forntida fynd & vikingarna snidade Tors Hammare

I mossar har man funnit amuletter som föreställt bytesdjur... med den tydliga önskan om god jaktlycka! Även genomborrade pärlor har förekommit – en del formade som yxor. Man kan se tydliga spår av ett rikt kulturutbyte; man kan hitta Östersjö-bärnstenen i gravar kring Medelhavet, daterade till vår egen bronstid – då ”lustigt” nog fynden i Nordeuropa är fåtaliga!

Bärnstenens sällsamma egenskaper & speciella glans intresserade redan de gamla kulturerna således! Man anser att denna handelsvara bidragit till att vi under denna tid fick metaller till Skandinavien... Under järnåldern dyker bärnstenen åter upp i forntida fynd i Norden. Spelpjäser och Tors Hammare snidades av vårt ”Nordiska Guld”. Som kuriosas kan nämnas att Hjalmar Stolpe inledde utgrävningarna i Birka (på Björkö) just för att han funnit bärnsten i jorden – insamlad av människohand! Bärnsten förekommer nämligen inte naturligt i Mälardalen... ;o)